ALMANNAMÁLARÁÐIÐ

1. apríl 2014

Niðurstøðurnar frá hoyringini í Breksáttmálanum - á føroyskum

Føroyar tóku í 2009 undir við sáttmála sameindu tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek – Breksáttmálanum.

23. og 24. september 2014 vóru Føroyar til fyrstu hoyringina hjá ST í Breksáttmálanum.

Endamálið við hoyringunum er, at kanna eftir, hvussu tey lond, ið hava tikið undir við Breksáttmálanum, fremja sáttmálan í verki.

Í sambandi við niðurstøðuna frá hoyringini hevði ST nevndin ávís tilmæli og viðmerkingar. Henda niðurstøðan er nú til taks á føroyskum, og er hjáløgd hesum skrivi. Biðið verður um, at niðurstøðurnar verða lagdar á viðkomandi heimasíður.

Tilmælini og viðmerkingar frá ST nevndini eru ítøkiliga í mun til einstøku limirnir í danska ríkinum, men eisini í mun til sáttmála part ríkisins, ið er samlaða danska kongsríkið.

Ítøkiligu tilmælini og viðmerkingarnar beinleiðis rættaði mótvegis Føroyum eru hesi:

- **at landsstýrið setir í verk munagóðar brekpolitiskar virkisætlanir, so sáttmálin veruliga fæst at virka.**

- **nevndin skundar undir stjórnina at seta í verk nýggjar víðfevndar tvør-geira lóggávu ímóti diskriminasjón, sum víðkar verjuna út um arbeiðsmarknaðin, og hon stendur fast við, at tað at sýta rímiligar tillagingar er diskriminasjón grundað á vanføri. Nevndin mælir til, at sáttmálapartur ríkisins tekur stig til at tryggja, at rímiligar tillagingar verða útvegaðir á øllum økjum samfelagsins uttan undantak; at hann tryggjar fólki, ið bera brek, munadygg lógaramboð, sum eisini fevna um møguleikan at senda inn kærur í sambandi við diskriminasjón grundað á brek til Javnrættindanevndina (Board of Equal Treatment); og at virkað verður fyri, at rættindahavar geva sáttmálanum størri ans.**

- **nevndin krevur, at landsstýrið tryggjar bæði deyvum fólki og teimum, ið hava ringa hoyrn, atgongd til allar sendingar, ið KvF sendir.**

- **at landsstýrið í Føroyum tryggjar, at harðskapur og misbrúk ímóti øllum fólkum, ið bera brek, verða fráboðað og væl kannað; at neyðugi stuðulin til offur er tøkur, t.d. beinleiðs ráðgeving umvegis telefon ella teldupost, herbergi, tænastur og kærumøguleikar; og at evnið verður tikið upp á útbúgvingarskeiðum um alt landið fyri starvsfólk, sum arbeiða í heilsuverkinum, skúlum, í løgregluni og í dómskervinum. Nevndin mælir eisini til, at stjórnirnar savna sundurgreinaðar dátur og hagtøl um**

Eirargarður 2 • FO-100 Tórshavn
Tel: +298 304000 • Fax: +298 304045 • E-mail: amr@amr.fo

frágreiðingar um misnýtslu, eyðræning og harðskap frá fólki, ið bera brek, og avleiðingarnar av tí.

- **at landsstýrið viðurkennir føroyskt teknmál sum eitt alment mál.**

- **at landsstýrið stovnar ein mannarættindastovn at fremja og verja mannarættindi í samsvari við París aðalreglurnar.**

Tilmælini til sáttmálapart ríkisins innan økið, ið viðvíkja Føroyum eru hesi:

- **Nevndin mælir til, at sáttmálapartur ríkisins, ið er kongsríkið Danmark, at sáttmálin verður settur inn í og tikin í nýtslu sum lóg í Danmark, Føroyum og Grønlandi. Nevndin mælir eisini til, at sáttmálapartur ríkisins tekur stig til at lætta um hjá dómstólum og myndugleikum at nýta sáttmálan og at farið verður undir útbúgving til at lætta um hjá embætisfólki hjá landinum, økis- og kommunalum myndugleikum í øllum pørtum av Kongsríki Danmarkar at nýta sáttmálan og seta hann í verk og eisini at geva kommununum vegleiðing í, hvussu ymsu greinirnar um sosiala tænastu virka, tá ið sáttmálaásetingarnar verða fylgdar.**

- **Nevndin mælir til, at sáttmálapartur ríkisins broytir lóggávuna til tess at tryggja, at øll børn, ið bera brek, verða tikin inn í høvuðsútbúgvingarkervið við hóskandi stuðli og tillaging, serliga við at útvega hóskandi útbúgving til lærarar og aðrar arbeiðsgevarar í skúlaskipanini í øllum pørtum av danska kongsríkinum til tess at tryggja dygdargóða útbúgving til næmingar, ið bera brek.**

- **Sáttmálapartur ríkisins eigur at taka neyðug stig til at stovna og skipa eina samskipanareind og sjálvstøðuga eftirlitsskipan í Føroyum.**

Samsvarandi kravi frá ST nevndini, verður henda kunning send til umrøðu og til at virka eftir hjá stjórn og tingi, embætisfólki í viðkomandi ráðharrastovum, lokalmyndugleikum, ikki stjórnarligum felagsskapum og limum í viðkomandi yrkisbólkum.

Niðurstøðurnar hjá ST liggja á heimasíðuni hjá Almannamálaráðnum www.amr.fo.

Almannamálaráðið

Eyðun Mohr Hansen
aðalstjóri